

Dosarul nr. 2r-67/22

2-18169294-01-2r-31012022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: N. Lupașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, I. Dutca, A. Malîi)

DECIZIE

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Ganu Anatolii,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 1 împotriva lui Ganu Anatolii, intervenient accesoriu Adam Zinovia cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Ganu Anatolii și Adam Zinovia, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 04 iulie 2018, ACC nr. 1 a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ganu Anatolii, intervenient accesoriu Adam Zinovia solicitând încasarea datoriei pentru consumul serviciilor locativ-comunale în mărime totală de 31627,39 de lei și a sumei de 948,82 de lei, cu titlu de taxa de stat.

Prin hotărârea din 01 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de ACC nr. 1 a fost parțial admisă. S-a încasat din contul lui Ganu Anatolii în beneficiul ACC nr. 1 suma de 1217,99 de lei cu titlu de datorie pentru serviciile locativ-comunale pentru perioada iulie 2015 - 01 decembrie 2016. S-a încasat de la Ganu Anatolii în beneficiul ACC nr. 1 suma de 26612,99 de lei, cu titlu de datorie acumulată până la data de 01 decembrie 2016, pentru prestarea serviciilor locativ comunale (apă potabilă și menajeră) și suma de 834,92 de lei taxa de stat. În rest, acțiunea depusă de ACC nr. 1 a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 22 septembrie 2021, Ganu Anatolii și Adam Zinovia au depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 01 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii. Totodată, au indicat apelanta că cererea de apel motivată o vor prezenta ulterior după ce vor lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Ganu Anatolii și Adam Zinovia, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen.

La 03 ianuarie 2022, Ganu Anatolii, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului Ganu Anatolii a indicat că la emiterea soluției de restituire a cererii de apel, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că la data de 14 iulie a fost depusă prima cerere de apel nemotivată, iar la data de 13 august 2021 au mai depus o altă cerere de apel nemotivată, iar a treia cerere de apel nemotivată au depus-o la data de 22 septembrie 2021, așteptând să fie citați pentru ședința de judecată a Curții de Apel Chișinău, însă în schimbul citației a recepționat încheierea din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins ca tardiv apelul.

A considerat că prin examinarea repunerii în termen a cererii de apel în lipsa apelantului și restituirea acesteia, ia fost încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul de acces liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 13 decembrie 2021 la adresa apelantului Ganu Anatolii (f.d. 187), însă la materialele dosarului lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia. Totodată, la materialele cauzei este anexată cererea apelantului/recurentului Ganea Anatolii prin care menționează că a făcut cunoștință cu materialele cauzei la data de 21 decembrie 2021.

Astfel, recursul declarat la 03 ianuarie 2022 este în termen.

La 31 ianuarie 2022 în adresa ACC nr. 1 a fost expediată copia recursului declarat de Ganea Anatolii, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 219), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Reieșind din prevederile art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 01 iulie 2021 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost parțial admisă acțiunea depusă de ACC nr. 1.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 22 septembrie 2021, Ganu Anatolii și Adam Zinovia, au depus cerere de apel nemotivată și netimbrată, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 01 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii. Totodată, au indicat apelanții că cererea de apel motivată o vor prezenta ulterior după ce vor lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe, fără însă a solicita repunerea în termen a apelului.

Ca urmare, prin încheierea din 08 noiembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul declarat de Ganu Anatolii și Adam Zinovia, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de apelanții Ganu Anatolii și Adam Zinovia, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din CPC, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din CPC.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 01 iulie 2021, iar cererea de apel (nemotivată și netimbrată) a fost depusă de către Ganu Anatolii și Adam Zinovia, abia la 22 septembrie 2021, pe când termenul-limită de depunere a apelului a expirat la 31 iulie 2021, zi de sâmbătă, cererea de apel urmând a fi depusă în următoarea zi lucrătoare 02 august 2021 (luni).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că apelul a fost depus de către Ganu Anatolii și Adam Zinovia, peste termenul legal de atac, însă apelanții nu au solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, Ganu Anatolii și Adam Zinovia, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuiau să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative, prin care să se confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege. Or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelanta să înainteze personal această solicitare.

Subsecvent, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sunt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturând orice viciu de citare a participanților.

Nu pot fi reținute argumentele invocate de Ganu Anatolii în cererea de recurs precum că anterior apelanții au înaintat cerere de apel nemotivată la 14 iulie 2021 și 13 august 2021, deoarece, în cererile depuse apelanții au solicitat inițial expedierea

hotărârii motivate, ulterior au solicitat repetat întocmirea hotărârii integrale, exprimându-și dezacordul cu aceasta. Or, chiar și în condițiile în care apelanții prin cererea depusă la 13 august 2021, care nu a fost intitulată drept cerere de apel, și-au exprimat intenția de a contestat hotărârea primei instanțe, aceasta a fost depusă cu omiterea termenului de depunere a apelului prevăzut de lege.

Sau, legislația procesual civilă în vigoare cert stipulează că indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din CPC curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Mai mult ca atât, materialelor cauzei denotă faptul că Ganu Anatolii și Adam Zinovia au cunoscut că prezenta cauză se află pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, însă cu toate acestea, contrar dispozițiilor art. 362 CPC, ultimii nu și-au valorificat dreptul de a efectuat actul de procedură în termenul legal și nici nu au solicitat repunerea în termen a acestuia prin prisma art. 116 CPC.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Respectarea termenelor legali constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ganu Anatolii.

Se menține încheierea din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 1 împotriva lui Ganu Anatolii, intervenient accesoriu Adam Zinovia cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic